

Gazeta Aradului

ZIAR COTIDIAN NAȚIONAL INDEPENDENT.

Redacția și administrația: Bul. Regina Maria 21. — Abonamentul pe 1 an L. 200, pe 1/2 de an L. 100, pe 3 luni L. 60

Consultarea șefilor de partide.

A fost deajuns ca vre-o câțiva bărbați politici să fie primiți în audiență, la Palat, pentruca presa de partid să înceapă să tragă concluzii, conforme nevoilor grupărei ce reprezintă.

De aci, natural o serie întregă de deducții și de raționamente, de pronosticuri și de comentarii, ce dacă pot să constituie o dovadă de fantezie politică, nu înseamnă însă că sunt ținute să aibă vre-odată un cât de modest punct de apropiere cu realitatea.

Suveranul consultă pe șefii de partide politice; Suveranul nu mai are încredere în guvern, criza ministerială este declarată; cabinetul este pe punctul de a se retrage; iată aceea ce se vântură de câteva zile de ziarele de partid, cu perspectiva de a continua câteva zile.

În consecință un întreg eșafodaj, de fapte și de complicații politice, ce ar fi recunoscute ca perfect nefolositoare, dacă s'ar admite punctul de vedere drept și explicabil că Suveranul, în ajunul deschiderii corpurilor legiuitoare, voeste să-și facă o idee cât mai clară de dispozițiunea spiritelor și de orientarea politică generală.

O dată însă cu această orientare necesară, Suveranul, cu prilejul audiențelor din ajunul deschiderii parlamentului, mai poate afla de la șefii de partide o multime de chestiuni de o deosebită importanță, indicii și simptome, ce sunt pentru șeful statului, un isvor infinit de constatări.

Astfel M. Sa Regele poate afla de la șefii de partide în ce dispoziții se hotărăsc țărăniștii să revie în parlament; pentru ce anume motive nu se poate realiza acordul dintre liberali și partidul național român; și atâtea alte amănunte referitoare la aceiași chestiune. Din audiențele la Suveran se mai poate constata dorința dlui Marghiloman de a lua puterea, dacă nu l'ar împiedeca de la aceasta faptul unei complete lipse de partid și partizani.

Se mai pot constata de asemenea neîncrederea dlui Brătianu în steaua politică a partidului național român, sau atitudinea compătimitoare a șefului pro-

gresiștilor, față de patriotismul regionalist al dlui Vaida Voevod.

Și în fine din audiențele la Suveran s'ar mai putea afla un lucru deosebit de important și anume dorința fierbinte a tuturor partidelor de a pune mâna pe putere, incapabile însă să vie singure la guvern și mai incapabile încă de a găsi de comun acord o modalitate pentru formarea unui cabinet elaborație a tuturor formațiunilor politice.

Atâta vreme cât partidele nu vor avea unele față de celelalte destul respect și destulă încredere nu se va putea discuta chestia formării unui alt guvern, ori care ar fi în momentele de azi audiențele ce au loc la Suveran.

Acesta este adevărul relativ la consultarea șefilor de partide, adevăr limpede și ușor de prins și de primit și pe care nu-l pot eclipsa combinațiile politice vagi, raționamentele forțate ale presei grupărilor politice și nici sgomotul acesta obișnuit ce se face pe chestia remanierilor ministeriale sau pe aceea a căderii cabinetelor, ori de câte ori vine ajunul deschiderii corpurilor legiuitoare.

Reprezentările trupei Soreanu.

Trupa artiștilor bucureșteni sub conducerea dlui Soreanu, societar al Teatrului Național din capitală și una din figurile cele mai reprezentative, ale artei dramatice române, a obținut la Arad, ca și în toate celelalte orașe pe unde a trecut un desăvârșit succes.

Astă seară, se reprezintă „Rața sălbatecă” de Ibsen, o altă piesă ce prin calitățile ei proprii, cât și grație interpretării alese ce i se dă de artiștii bucureșteni, a obținut în București ca și în restul țării un succes definitiv.

Graba cu care au fost oprite de publicul arădan biletele pentru ambele reprezentații, arată și dragostea acestuia pentru manifestațiile culturale românești, cât și simpatia cu care sunt întâmpinați, aicea fruntașii scenei noastre din capitală.

Indemnăm societatea românească să umple sala la reprezentația de astă seară, unde geniul dramatic al lui Ibsen, apare într'o talmăcire artistică de primul rang.

Dilema maghiară.

Ungaria se găsește din nou strânsă cu ușa în urma evenimentelor petrecute cu prilejul tentativei de reîntronare a lui Carol.

Duplicitatea maghiară, a fost și de rândul acesta evidentă, întru cât toate opunerile guvernului la acțiunea revoluționară a lui Carol, au fost lipsite de acea sinceritate spontană, ce lasă să se întrevadă bunele intențiuni.

Constatări ce s'au făcut au stabilit amestecul guvernului maghiar în tentativa exregelui Carol și acel amestec a fost făcut și mai vizibil de refuzul revoltător al guvernului ungar, de a preda pe exrege Antantei, pe motivul fără de valoare azi, că spiritul constituției maghiare, oprește pe unguri să predea pe fostul Suveran.

Un asemenea argument era valabil, atuncea când exista un regat și un rege maghiar și când Ungaria, deși în proces de descompunere, nu se găsea sub greutatea răspunderilor morale ce are azi, față de Antantă.

Ungaria actuală e republică, sub privegherea înțeleaptă a Puterilor, cari nu pot admite Ungariei să se ducă la moarte și pieire, din cauza unor presupuse scrupule de natură constituțională.

Din fericire însă, argumentația maghiară a fost găsită nefundată și pretențiunile Ungariei, absurde.

Puterile cer internarea exregelui Carol, în altă parte de cât Ungaria cum și luarea unui angajament formal de renunțare completă a maghiarilor, la ideea dinastiei habsburgice.

Ungarii i se cere azi, pentru propria ei fericire, să renunțe pentru totdeauna la habsburgi și să ajungă la încheierea că azi nu mai există pentru națiunea maghiară, o problemă a regalității.

Atitudinea Marei și Micei Antante, este fermă și aceasta din urmă, prin statele ce o compun, și-a manifestat intenția de a utiliza chiar forța, pentru asigurarea păcii mondiale.

Avem deci astăzi o dilemă maghiară pronunțată; ori recunoaște dreptatea atitudinii ce i se impune și atuncea face operă de purificare chiar cu prețul unor anumite sacrificii, ori refuză să se supue și atuncea o dată cu acest refuz legitimează măsurile drastice ce se vor lua în contra ei.

O atitudine de loialitate și de cinste ar fi mai de folos însă Ungariei, ce numai printr'o pocăință sinceră ar putea face să se uite noua și grava greșală a guvernului ungar, de a fi lucrat din nou cu duplicitate, cu prilejul chestiei lui Carol, căutând să sprijine, pe furis pe exrege și să asigure rămânerea acestuia în Ungaria.

Alegeri în Germania.

Berlin. — Alegerile pentru dieta, din Baden, au avut ca rezultat întărirea pangermaniștilor și comuniștilor, în paguba partidelor din stânga.

Cultura franceză în Bulgaria.

Sofia. — Profesorul francez, Gaston Cahen, la universitatea bulgară din Sofia, a început în fața unei numeroase asistențe cursul său asupra «Realismului în Franța.» (Prin fir special.)

Deschiderea Academiei de drept din Oradea-Mare.

La 3 Noembrie au început cursurile la Academia de drept din Oradea-Mare.

Printre profesorii Academiei s'au făcut următoarele numiri:

D. Iuliu Havani profesor definitiv și decan girant; Alexandru Inemond și Lazăr Iacob profesori definitivi.

Dnii dr. Sever Andru, drept comercial; C. Filipescu, consilier la Curtea de Apel, drept roman; dr. Iosif Iacob, drept constituțional și politică, dr. Nicolae Turla, procedura civilă, ca profesori suplinitori.

Pentru celelalte catedre au fost confirmați ca profesori suplinitori aceleași persoane cari au predat în anul precedent.

Pentru dreptul civil a fost numit de curând d. Bogdan Ionescu.

Presa maghiară despre desființarea „Uniunii“.

«5 órai Ujság» publică amănunte cu privire la desființarea acestei «Uniunii» clandestine, care nu numai că nu era înființată pe baze legale, ci era cuibul celui mai neîmpăcat irentism, irentism care și-a arătat colții prin procedeul atât de incorect al însuși șefului Baron Josika, care din microbii șovinismului personal molipsise și pe c. l. mai pașnic membru al acestei Societăți. Urmarea a fost — scrie numitului ziar — că «Uniunea» a fost desființată printr'un ordin al Prefecturii, care după ce motivează desființarea ca neavând nici o bază legală și neconformându-se articolului referitor la înființarea de asociațiuni politice din regulamentul respectiv, cere totodată dosarul acestei «Uniunii» împreună cu procesul verbal încheiat în ședința plenară cu ocaziunea votului de încredere dat Baronului Josika și în care comitetul aprobase procedeul acestuia de a refuza o invitare oficială din partea autorităților române.

Prefectura după o anchetă severă făcută la fața locului a emis ordinul de desființare. Acest ordin a fost predat comitetului executiv al Uniunii, și Prefectului de poliție, care a și luat măsurile necesare ca atât archiva, cât și localul să fie sechestrate.

Prinderea bandei de hoți din Curtici.

Hoții sunt paznicii comunei. — Ei sunt demascați și prinși de jandarmi.

Comuna Curtici era de la un timp înocaci prada unei bande de hoți, cari cu toate măsurile luate de către Compania de jandarmi, nu s'a parvenit să se pună mâna pe făptuitori.

În ultimul timp ordonându-se de Companie ca șeful de secție Arad, plutonier Onea Mihai să se deplaseze cu numărul de jandarmi necesari în Curtici, a parvenit ca după o muncă încordată de trei zile, împreună cu șeful de post local plutonier Vlădulescu Nicolae, să prindă pe toți făptuitorii cari sunt paznicii de noapte. Această bandă opera în așa fel în cât majoritatea păgubașilor nu au luat cunoștință de furturile săvârșite în dauna lor de cât în momentul când jandarmii s'au prezentat la locuința lor spre a recunoaște faptele.

Grație neobositului jandarm, plutonier Onea Mihai, șeful secției Arad și plutonier Vlădulescu Nicolae, din comuna Curtici s'a scăpat de acești hoți, cari se găseau angajați de comună pentru paza avutului public ce li-se încredințase.

De la conferința din Washington.

Washington. — Delegaților americani la conferința din Washington li s'a oferit rangul de ambasadori. Ziarele anunță, că ministrul Hughes va participa la conferință, nu în calitate de secretar general, dar ca șef al delegației americane.

(Prin fir special.)

Chestiuni de viticultură.

Conservarea vinurilor.

Cei mai mari inamici ai vinurilor sunt materiile grase, (azotoase), din vin.

Aceste materii stau după terminarea fermentațiunii vinurilor, în suspensiune, în vin și cad la fundul vasului, după ce s'a terminat complet fermentațiunea lentă.

Substanțele grase pot provoca în vin, turburări grave în urma cărora calitatea vinurilor se poate pierde complet; — trebuie, deci, grăbit, pe cât se poate, separarea lor din corpul vinului, fie printr'un pritoc imediat după fermentarea lentă, fie prin adăogirea de substanțe clarificante.

Adăogând vinurilor 20—30 grame de tanin la Hectolitr și afumând bine cu pucioasă vasele, înainte de tragerea vinurilor de pe drojzii, asigurăm purificarea și limpezirea lor repede.

Vinurile lipsite de tanin, sunt singurele cari se limpezesc foarte anevoe; este deci, de mare folos, de a le adăoga o doză convenabilă de tanin.

Adăogirea taninului se face astfel:

Se ia 100 grame de tanin de spirt, care este cel mai bun, se pune să se dizolve într'un litru de alcool de 90 grade; această soluțiune tanoasă reprezintă un gram de tanin dizolvat, pe fie care centimetru cub de alcool.

Un vin normal trebuie să conțină tanin:

Cele roșii de la 1 gram până la 1 gram 25 la litru; cele albe de la 0.60 grame, la 0.70 grame la litru.

Pentru cercetarea cantității de tanin ce conțin vinurile, este bine a se face analiza lor, după care rezultat, vom putea adăoga exact cantitatea care lipsește vinului.

Adăogirea de tanin, se impune, ori de câte ori suntem nevoiți să limpezim vinurile prin ajutorul încheitului sau al filtrării.

O mare greșală fac podgorenii cari cred că șederea mai lung timp a vinurilor pe drojzii, le face bine, le întărește, — le hrănește.

Pritocul timpuriu al vinurilor, este o operațiune foarte folositoare în vinificațiune; la noi însă cu totul nepracticată.

Să dau un exemplu:

Cine nu a observat, după ce a făcut pritocul vinurilor, după ce a lăsat într'un vas drojdiile rezultate de la pritoc, cât de repede ele se alterează; iar dacă din lipsa de timp sau de mijloace, nu putem face imediat destilarea drojdiilor, pentru a obține rachiul și dacă acele drojzii stau un timp mai lung negrijite într'un vas; cine nu a văzut că în locul drojdiei de vin se află o materie infectă, nespus de infectă.

Pentru a păstra drojdiile un timp mai îndelungat se cere să le tratăm serios cu acid sulfuric, singurul care poate opri alterarea lor.

Este deci clar că prezența drojdiilor în vinuri nu poate fi de cât dăunătoare.

În vinificațiunea rațională, vinurile se separă de drojzii, imediat după ce s'a terminat complet fermentațiunea lentă.

Trebuie să se mai știe că o condițiune principală la facerea pritocului, este starea timpului; pritocul trebuie făcut în totdeauna vreme frumoasă, cu temperatură scăzută; trebuie să ocolim zilele noroase și ploioase, sau cu vânt.

Este bine să cercetăm în totdeauna barometru, când intenționăm să începem pritocul.

Pritocul nu trebuie făcut nici în timpul căldurilor mari din timpul zilei; cel mai prielnic timp este dimineața.

Scopul operațiunii fiind separarea vinului de drojzii, pritocul trebuie întrerupt îndată ce observăm că vinul nu mai curge limpede.

Din drojzii se obține rachiul de drojdie și acidul tartric.

O mare atențiune trebuie dată umplerii vaselor cu vin, de îndată ce s'a terminat fermentațiunea ultimă.

În prima lună după umplerea vaselor, trebuie în fie care zi cercetate și umplute vasele, în a doua lună umplerea se va face din două în două zile, în urmă se va răi lunar, de cel puțin odată pe săptămână, până primăvara.

Îndată ce s'a făcut pritocul vinurilor, pierderea, (evaporarea), în vase, se face din ce în ce mai greu și deci și umplerea butoaelor se va face din ce în ce mai rar.

Umplerea vaselor cu vin se face pentru a se feri vinurile de alterare, în vasele cari rămân mai

mult timp goale, se observă deasupra vinului strat alburiu, care miroase greu a mușcegai; această boală se numește floarea vinului, sau științificește Micoderma vini, care aduce apoi oțeteala și stricarea vinurilor, prin microbul, Micoderma acetii.

Când această boală intră într'un vas cu vin, acel vin își pierde foarte repede gustul, puterea și calitatea lui de vin, cu atât mai repede, cu cât acel vin era de la început mai slăbuț.

Pentru efectuarea în bune condițiuni a umplerii vaselor, se recomandă ca la facerea pritocului să se oprească un vas cu vin din cel mai bun din care să se ia în totdeauna pentru umplerea celorlalte vase.

Pe măsură ce acest vas se golește, este bine să se trateze pe la vrană cu fum de pucioasă pentru a se feri acest vas de alterare.

Când se umple vasele să nu se toarne vinul cu pompe sau cu vase mari, vinul din vas trebuie este ferit de o mișcare bruscă.

Cel mai bun procedeu este umplerea vaselor cu pâlnii de sticlă, cu țeava lungă și perforată pe margini, astfel în cât să permită trecerea vinului în vas în mod lent.

Se recomandă, de asemenea, că de câte ori umplem vasele să gustăm vinul, aceasta pentru a controla dacă își menține gustul și dacă buchetul începe a se desvolta; gustarea mai are avantajul că dacă vinul începe cumva să se altereze, descoperim aceasta de la început și putem interveni pentru salvarea lui.

Acestea sunt în rezumat de știut în manipulara vinurilor, peste tot însă trebuie ținut seamă de o curățenie perfectă, atât a vaselor cât și a șinilor, pompelor și a tot ce vine în contact direct cu vinul.

În pivnițe trebuie de asemenea, des aerisire ars pucioasă, nu trebuie lăsat sub nici un cuvânt lângă pivniță, hamuri, grăsimi, petrol, unșori și nici un alt fel de substanțe grase sau mirosoare.

Vinul până ce nu împlinește cel puțin un an nu trebuie pus în vase de beton, sticlă; aceste vase nu permit vinului o aerisire lentă, care în primele ani îi este foarte indispensabilă, pe care însă poate avea numai în vase curate de lemn.

1921. Octomvrie 30 Arad.

D. Anastasin, Directorul Sindicatului Viticulturii Arad.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Direcțiunea școlii primare de stat din Zlatna Primim spre publicare următoarele:

Cu o nespusă mulțumire sufletească vinim această cale a mi exprima mulțumitele mele față de toți cari au binevoit a răspunde apelului școlii noastre de a sprijini «Căminul» ce dorim să înființăm, precum:

1. Domnului Ministru Președinte General Averescu pentru frumosul dar de 5000 lei donanțate prin Ministerul Instrucțiunii Publice inițiativa domniei Sale.
2. Doamnilor și Doamnelor colegi pentru 5000 lei colectați cu ocaziunea congresului învățătorilor ținut în 7 și 8 Aug. a. c. în Cluj.
3. Băncii Filiala Izvorul din Zlatna pentru 1000 lei.
4. Dnii Iuliu Albini prop. de mine „ „ „ 1000
5. Dnii Eman Scrobote pentru colecta dsale 1000
6. Dșoar. Clementina Domșa „ „ „ 1000
7. Dnei Inv. Olimpia David „ „ „ 500
8. Dnei Inv. Victoria Popescu „ „ „ 500
9. Dnii Inv. Augustin Nașcu „ „ „ 400

Colectele oastre urmând tot așa înainte concursul inimilor deschise pentru tot ce e mare și măreț, nu peste mult timp va putea lua căminul nostru ființă.

Zlatna (jud. Alba Inferioară) 26 Octomvrie 1921.

Retru Petringear, dir. școlii.

Acordul comercial polono-cehoslovac.

Varșovia. — Ministrul afacerilor streine polone a declarat comisiunii pentru externe, din dieta cehoslovacă, că acordul comercial polono-cehoslovac este fapt împlinit și că va intra în vigoare în curând.

(Prin fir special.)

Apărarea chirieșilor împotriva urcărilor exagerate a chiriilor.

Odată cu promulgarea legii pentru înființarea oficiilor de închiriere, în rândurile proprietarilor de case s'a pornit o tendință de urcare a chiriilor, care cu timpul a degenerat în exagerări, cari au produs acum la terminul din Noembrie pentru facerea plății chiriilor, aproape panică în rândurile chirieșilor, amenințați prin somările proprietarilor de a fi dați afară din locuințe, dacă nu vor plăti chiriile urcate în mod arbitrar.

Proprietarii de case cu toate deciziile luate zilele trecute de magistrații tribunalului din Arad, decizii cari precizau unele dispoziții ale legii, nu se destul de lămurite, au impus la 1 Noembrie, chirieșilor sume, care prezintă o urcare a chirii cu 150—200 la sută.

O parte din chirieși de groaza calvarului pe care trebuie să-l facă pentru a câștiga o altă locuință, s'au învoit și la plățirea chiriilor evocate, pe mai mulți însă au refuzat a plăti sumele exagerate, cerute de proprietari. Acești din urmă asaltează acum cu sutele casieria percepătorului, pentru a depune suma de chirie ce a plătit până acum, refuzată de proprietari.

Proprietarii de case, probabil, vor proceda și de acești chirieși, denunțându-le locuința.

Denunțarea locuințelor însă, după cum se precizează atât în deciziile magistraților din Arad, cât și în regulamentul relativ la chirii al orașului, nu se va putea face pentru 1 Februarie, decât numai pentru 1 Mai, o împrejurare de care proprietarii de case nu își vor fi dând seama.

De altă parte însă, în instrucțiunile pentru aplicarea în aplicare a legii pentru înființarea oficiilor de închiriere, se prevede dreptul de întâietate la rechiziționarea locuințelor devenite libere, pentru aceia cari ocupă locuința.

Astfel toți acei chirieși cărora li s'ar denunța locuința, pot recurge la ajutorul oficiului de închiriere, care prin dreptul de rechiziționare le va da încă iarăși lor același locuință. Este astfel în interesul chirieșilor ca în cazul, când proprietarul ar denunța locuința din cauza că nu au plătit chiria urcată să recunoască aceasta denunțare, aceasta pentru ca chirieșul să nu fie supus la eventuale cheltuieli fiind adus cazul înaintea judecătoriei de ocol.

O urcare a chiriilor este însă admisă până la maximum de 15 la sută după valoarea ce a avut-o edificiul în 1914. În caz de neînțelegere asupra acestei valori, între chirieși și proprietar se poate înainta cauza oficiului de închiriere, care în drept a fixa suma chiriilor, la cererea unei părți.

Să sperăm însă că proprietarii de case vor veni asupra urcărilor exagerate a chiriilor și vor ține, în cazul când nu se vor putea înțelege cu chirieșii asupra sumei chiriei, fixarea acesteia în limite admise de lege, dela oficiul de închiriere.

Impozitul pe avere.

Ministerul de finanțe, a stabilit următoarele norme pentru evaluarea proprietăților imobiliare:

Clădirile situate în comunele rurale ce servă locuințe agricultorilor. Aceste clădiri fiind scutite de legea asupra contribuțiilor directe la cedula B, ele nu sunt evaluate în ceea ce privește valoarea locativă. Pentru uniformizarea măsurii acestor clădiri în toată țara se stabilesc limite mai jos prevăzute ca valori pentru diferite tipuri de locuințe. Aceste limite se stabilesc pentru două tipuri principale cari sunt cele mai răspândite pentru locuințele țărănești și anume: I. Casa cu o cameră cu sală inclusiv curtea până la 1000 metri pătrați, pentru regiunile din țară sau munte, iar pentru regiuni de șes până la 2000 metri pătrați și tipul II, casă cu două camere cu sală și curte. Pentru fiecare din aceste tipuri se prevăd evaluări în raport cu materialele din care casele sunt construite și cu felul terenului pe care sunt învelite. Pentru tipul I evaluările se fac între 2000—6000 lei.

Tipul II. dela 3000—10,000 lei. Pentru locuințele mai mari de cât cele prevăzute în cele două tipuri de mai sus, evaluarea se face prin analogie, ținându-se seama de numărul încăperilor și de construcțiuni.

INFORMAȚIUNI.

— Comisiunea însărcinată cu elaborarea noului proiect de lege al chiriilor a statuat în principiu asupra necesității prelungirii contractelor până la 23 Aprilie 1925.

— În urma intervenției direcțiunii c. f. r. ministerul comunicațiilor din Belgrad, a comunicat ieri că a admis, cu începere, dela 28 Octomvrie a. c. ca Simplonul să treacă pe la Zenta.

În urma acestui aranjament trecerea trenului prin Ungaria, nu va mai fi necesară.

Simplonul plecând din România va trece direct prin Jugoslavia, Italia, Elveția și Franța.

Pasagerii vor fi astfel scutiți de numeroase formalități, ca vize de pașapoarte, revizii ș. c. l. cari se făceau la trecerea prin Ungaria, atât la intrare, cât și la eșirea de pe teritorul ungar.

— Comisiunea industrială de pe lângă direcția generală a industriei din ministerul de comerț și industrie a luat în discuție cererea tipografilor prin care se cere menținerea aplicării tarifului vamal redus de 800 de lei sută de kgr. de literă în loc de două mii lei, și a hotărât ca cererile relative la comenzile efectuate până la întrunirea comisiei să fie soluționate favorabil, după tariful redus de mai sus, de către biroul de încurajarea fabricelor, fără să mai ceară avizul comisiei industriale.

— Ieri s'a desbătut la tribunalul din localitate cauza Rozaliei Berar, care acumă trei luni, omorise cu o secură pe pantofarul Iosif Kugler, cu care trăise în concubinată. Tribunalul a condamnat pe ucigașă, care și-a recunoscut crima, la trei ani și jumătate închisoare pentru omor săvârșit cu intenție într'un moment de agitație sufletească.

— Direcțiunea S. M. R. a luat dispozițiuni pentru reînceperea curselor regulate de vapoare între Constanța și Alexandria (Egipt), dela 1 Noembrie a. c. Întâia cursă s'a și efectuat cu vaporul »România».

Cursele aceste au fost suspendate 6 ani din cauza războiului și a consecințelor lui în Orient și reluarea lor prezintă o deosebită însemnătate din punctul de vedere economic.

Constatându-se că mulți unguri, turburători ai ordinii publice, se strecoară în țară sub motivul că sunt proprietari de moșii întretăiate de frontiera română și ca atari sunt liberi să treacă în teritoriul nostru spre a-și lucra pământul, narele stat major al armatei a luat măsuri ca toate aceste persoane să fie controlate de aproape, iar cei dovediți că trec fără un motiv plausibil să fie arestați și înaintați Consiliului de război.

S'a deschis pe seama ministerului comunicațiilor un credit de 850 mii lei necesar plății pentru reparare de vagoane.

— Ministerul de finanțe a fost înștiințat de oficiul vamal din Valea Mureșului — Gura Tisei că autoritățile cehoslovace au închis granița în acel punct până la alte dispozițiuni.

Clauzele, cari au provocat această hotărâre nu se cunosc încă.

— Conferința dela Portorose se crede că a eșuat. Delegații cehoslovaci și jugoslavi au refuzat să trateze direct cu delegații Ungariei. Intervenția Italiei a fost zadarnică.

— Biroul populației a fixat ca ultim termen pentru prezentarea locuitorilor cari nu sunt înscrși încă în registrele acestui birou, ziua de 5 Noembrie.

Se vor prezenta până la acest termen locuitorii din:

Circ. I. Str. Simeon Balint și cei neprezentați din această circumscripție având ultimul termen de prezentare până la 5 Noembrie a. c. inclusiv.

Circ. II. Cei neprezentați urmează a se prezenta până la data de 5 Noembrie a. c. Cei cari se vor mai prezenta după acest termen și cari nu se vor prezenta vor fi strict pedepsiți.

Circ. III. urmează a se prezenta locuitorii din Str. Sava Raicu și Str. Mihai dela 27 Oct., până la 30 Oct., iar dela 31 Oct., până la 3 Noembrie aceia din Str. Nicolae și dela 5 Noembrie aceia din Răzvorul Pășunei (Legelösor) După acest termen cei neprezentați vor fi strict amendați.

— Eri s'a promulgat legea prin care se ratifică dispozițiunile luate de Consiliul dirigent al Transilvaniei prin decretul nr. VII din 6 (19) Februarie 1919 cu modificările aduse de Parlament.

— Primăria a luat dispoziții pentru împedarea exportării alimentelor din teritoriul orașului.

— Dnii Nițescu, directorul mișcării, Tănăsescu, subdirectorul serviciului comercial, Tlavian, inspector soc. Vagons-lits, Pora, dir. regional din Cluj și Asador, șef de birou, pleacă azi cu Simplonul-expres la Berna ca delegați la conferința internațională de căi ferate, care se va ține între 8 și 11 Noembrie.

— Știrea falsă, — publicată de o parte a presei, zilele trecute și desmițată de către cei în drept, — după care d. Stambulinski, primul-ministru bulgar, urma să vie la București ca să ceară mâna Principesei Mărioara pentru regele Bulgariei Boris, s'a dovedit că a fost trimisă din Sofia ziarului englez »Daily Mail» din Londra.

— Au fost arestate la München, 5 persoane implicate în atentatul în contra deputatului socialist Auer.

— După cum am anunțat, pentru joi s'a fixat data convocării Sfântului Sinod. Desbaterile vor dura numai 3 zile, după care ședințele vor fi prorogate, urmând să fie convocată marea constituantă bisericească.

Misiunea cu care va fi investită această constituantă este de a decide asupra unei organizații ce urmează să se dea bisericii noastre ortodoxe naționale.

După ce constituanta își va îndeplini mandatul, va fi convocat din nou Sinodul, care va avea însărcinarea să dea legii bisericești redactarea definitivă, în conformitate cu dezideratele formulate de constituantă.

Din partea Sf. Sinod vor fi delegați să participe la lucrările Constituantei, pr. Lucaci Constatinescu și d. P. Gârboviceanu.

— Pe Wansee (Germania) s'au ciocnit două vapoare, din cari unul s'a scufundat, cauzând moartea a 20 de inși.

— S'a aprobat în mod excepțional, până la întocmirea și votarea legii de organizare a P. T. T., ca puterea legilor și regulamentelor de exploatare și de organizare a personalului administrativ P. T. T. din vechiul regat să se întindă și asupra teritoriilor alipite din Ardeal (Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș).

— Biroul internațional al muncii din Geneva va edita în curând un anuar al muncii, care va cuprinde organizațiile oficiale și neoficiale ce se ocupă cu chestiunile muncitorești din toată lumea.

Un capitol este rezervat sistemului de organizare al muncii din România.

— Toate cererile de export pentru turte oleaginoase, făcute până la 16 Septemvrie a. c., — data când nutrețul a fost oprit la export, — au fost admise de comisia dela ministerul de agricultură încredințată cu soluționarea acestor cereri.

Cererile viitoare vor fi soluționate de aceeași comisie.

x Dr. P. Robescu, director de spital, ordonează zilnic dela 8—9 și 2—4, în Bulev. Regina Maria 24, Palatul Neuman.

x Dr. Cornelia Moga s'a mutat în strad Cioșca urul 5 (fosta str. Szent László).

Red. responsabil: Laurențiu Luca.

Tribuna liberă*)

Clientul meu David M. Littmann a cumpărat fabrica de ghetă din Arad și în consecință învitat pe această cale pe eventualii creditori ca pretențiunile să binevoiască a le anunța în biroul meu, (Arad, strada Epinescu fost Deák Ferenc-u. 42) în termen de 8 zile contrariu pretențiunile lor nu vor mai fi luate în considerație și clientul meu nu mai primește răspunderea pentru ele.

Dr. Gavrilă Kelemen, avocat.

*) Pentru cele cuprinse în această rubrică redacția ziarului nu ia nici o răspundere.

CINEMATOGRAFE.

Nici afară nici înăuntru. Farsă în 4 acte, în „Apollo”, în 4, 5, 6 Noembrie. O istorie de tot amuzantă și hazlie și cu toate acestea instructivă, de cari arareori ni se ofer. Comical produs prin situațiile ridicole, pretențiile absurde ale „eroilor” stârnesc un adevărat hohot în sufletul nostru și învățăm răsând cari sunt slăbiciunile oamenilor, de cari să ne ferim. Va fi o primăvărare sufletească intrădevăr fiecare sară pentru noi.

Ana Boleyn dramă în 6 acte, în „Urania”, în 4, 5 și 6 Noembrie. În istoria Angliei cea mai respingătoare epocă este cea a lui Henric al VIII. Domnitor cu minte, dar tiran și corupt. Duce la eșafod pe cel mai mare bărbat al său pentru că nu recunoaște drepturile sale de tiran, își judecă la moarte soțiile, dacă nu poate altcum scăpa de ele, când își află o nouă curtezană, cea mai zguduitoare este istoria soției sale, Ana Boleyn, pe care încă o condamnă la moarte, când și papa zice, că acuzele sale sunt calomniile numai, iar Henric drept răspuns la aceste rupe și cu biserica papală. Piesa aceasta e o icoană fidelă a moravurilor și corupțiilor dela curtea engleză din veacul al XVI-lea și un învățământ pentru cei ce iubesc libertatea popoarelor.

MICA PUBLICITATE.

Casă cu trecătoare str. Tribunal Axente și Piața peștelui No. 12 de vânzare eventual cu magazia de coloniale și locuință. Informațiuni la Haber strada Unirei 4—5. 475

Mașini de cusut, garnituri de salon albituri, tablouri, cadre cu sticlă, vase de porcelan, lustruri, carnișe, credențe de culină și dulap cu giamuri Piața Catedralei 5/a în curte. 486

IOAN KÖÖ

Magazin cu articole de
manufactură, stofe și mătăsuri
ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand I.
 No. 16. (fost Boros Béni-tér).
 Filiala Chișineu.
Vânzare en gros.

Cooperativa de Consum și Valorificare a Reuniunii Agricole din Județul Arad.

Coloniale ferărie rechizite economice și sămânțe. 442

Ludovic Losonczy Arad

Glavaerglu și Ceasornicar. ♦ Piața Avram Iancu No. 1.

Mare asortiment de verighete de logodnă, oroloage de buzunar și de perete argintarii. Cumpără aur pentru un prețuri urcate.

Agentia de publicatii «Az Est» Târgul-Mureș.

Livrăm

Unsoare de piele
 calitate dinainte de război, galbenă sau neagră, în ambalaj de 20

Albert Bürger
 fabrică de chemicalii Târgul-Mureș.

Agentia de publicatii «Az Est» Târgul-Mureș.

Vine iarnă!

Cele mai fine esențe

de rom și lichioruri, indispensabile în menaj. Recomandăm îndeosebi esența noastră de rom incomparabil de fină

Albert Bürger

fabrică de chemicalii, Târgul-Mureș.

Au sosit cele mai noi și moderne

paltoane de toamnă, de iarnă,

haine bărbătești și pentru copii

Clasă separată de măsurat

SZANTÓ și COMLOS ARAD,

Piața Avram Iancu No. 22.

381

Edificiul Teatrului.

Lévai și Szigeti

407

mai înainte **BUCHSBAUM și Co.**

Vis-a-vis de intrarea la Teatru

Recumandă magazinul bine și abundant sortat cu

ghete bărbătești, femeiești și Copii

Prețuri ieftine.

Cele mai
 bune

SĂTE ȘI PERII

să află la

Ludovic Lehel & Co.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér). No. 9

In atențiunea

457

cumpărătorilor de mobile

Mobile pentru prânzitor și dormitor se pot cumpăra ieftin în depozitul de mobile Wiegendorf, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc) Nr. 40

Expozitura „Hangya”

în Palatul Reuniunii Agricole

Regiunea I. Viticola Arad.

No. 817—1921.

Publicațiune.

Regiunea I. Viticola la 4 l. c. adeca Vineri va ținea licitarea publică pe piața de vite, unde se vor vinde celui mai mult promițator următoarele animale:

doi boi, 8 vaci, 3 juninci și 5 viței.
 Arad, la 1 Noembrie 1921.

Șeful Regiunii I. Viticole:
Vasile Lorant.

OLTOI

de tot soiul să capătă la pomologia

NIEMETZ

TIMIȘOARA III. Strada Coroana No. 25 ♦♦♦ Telefon 135

CSETEY și SEITZ

SCULE DE MA-SINI și METALE **ARAD**, Bulevardul Regele Ferdinand I. nrul. 14. (Boros Béni-tér).

Berger & Eichner Arad

Bulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 3.
 Mare magazine de manufactura

România Ministerul Finanțelor Direcțiunea Generală Cluj. Administrația Financiară Arad.

No. 34.834—921 din 1 Noembrie

Licitație pentru darea în arândă.

Administrația financiară a Județului Arad prin această publică licitație de arendare cu oferte închise asupra dreptului de vămire a podului erarial (fiscal) dintre Soborșin—Valeamare pe periodul dela 1 Ianuarie 1922 până la 31 Decembrie 1924.

Licitatiia va avea loc în ziua de 1 Noembrie a. c. ora 10 la Administrația financiară, etaj I. camera 12.

Ofertanții vor depune la casieria acestei Administrații financiare o cauțiune de 10% din valoarea arendei oferite pe un an, iar recepisa o vor alătura la oferta.

Dreptul de arendare se va acorda celui ce va oferi cea mai mare arândă. Toți ceilalți ofertanți neavând nici un drept de recurs.

În ofertă este a se scrie precis, cunoaște condițiunile de arendare și să se accepte în întregime.

Ofertele trebuiesc predate la Administrația financiară Arad cel târziu până la data de 29 Noembrie a. c. ora 10 a. c. cele sosită după acest termen nu se vor lua în considerare.

Pe plic este a se scrie legibil „Ofertă pentru arendarea podului Soborșin—Valeamare”.

Condițiunile de arendare se pot vedea la această Administrație etaj I. camera începând dela 10 Noembrie a. c. în fiecare zi dela oarele 11—12, a. m.

Administrator financiar

Răspândiți

„Gazeta Aradului”